

Тема 14. Методика виявлення правопорушень в діяльності транспортних підприємств та характеристика контрольних заходів, що з цим пов'язана.

Транспортними підприємствами є підприємства, що надають населенню послуги з транспортних перевезень та супутні ним.

Бухгалтерський облік на транспортних підприємствах має ряд *особливостей*, зокрема:

1. Особливістю обліку в транспортних підприємствах є наявність великої ваги в основних засобах рухомого складу – транспорту, навантажувально-розвантажувальних машин, а також необхідність обліку їх технічного стану, необхідності технічного обслуговування та ремонту.

2. Обліковують специфічні запаси: паливо-мастильні матеріали, шини, запасні частини та агрегати. У цьому випадку на перший план виходить правильно організований аналітичний облік цих запасів, а також доцільність відкриття субрахунків третього рівня.

3. Для обліку витрат за господарськими операціями автотранспортних підприємств використовують рахунок 23 "Виробництво". До цього рахунку доцільно відкривати такі субрахунки: транспортування вантажів; перевезення пасажирів; транспортно-експедиційні послуги.

4. На автотранспортних підприємствах відсутнє незавершене виробництво, а всі витрати відносяться на собівартість реалізованих послуг.

5. В АТП в процесі виробничої та фінансової діяльності виконуються такі види господарських операцій: експлуатаційні перевезення пасажирів і вантажів; гаражне обслуговування і зберігання рухомого складу; технічне обслуговування і ремонт автомобілів; транспортно-експедиційне обслуговування підприємств та населення; попутне завантаження транспорту; перевезення нового рухомого складу; утримання та експлуатація транспортних агентств, станцій технічного обслуговування, автовокзалів, депо тощо.

На транспортних підприємствах залежно від форми їх власності фінансово-господарський контроль може здійснюватись у формі ревізії (на державних підприємствах) або у формі аудиту (на приватних підприємствах). Крім того, незалежно від форми власності господарюючого суб'єкта його діяльність підлягає обов'язковому податковому контролю.

Ревізія (аудит) на транспортних підприємствах здійснюється за такими напрямками:

1. *Контроль обліку палива, тому що саме в цій галузі зустрічається найбільша кількість порушень.* Облік витрат палива здійснюється на підставі даних дорожніх листів, видається водію кожен робочий день (зміну) за умови здачі водієм листа за минулий день (на більший термін видаються лише у випадках виїзду в інше місто терміном більше доби). Після закінчення роботи водій здає дорожній лист (з вказівкою даних спідометра і залишків пального в баку автомобіля) при поверненні в гараж. Після обробки

дорожнього листа заповнюються картка обліку витрат палива автомобіля і особиста картка водія.

2. Контроль відповідності фактичної витрати палива встановленим нормам. Нормативна витрата палива визначається по нормам витрати палива і змащувальних матеріалів для автотранспорту, затверджених наказом Міністерства інфраструктури України. Норми витрати підвищуються за роботу в зимовий час, у гірській місцевості, на території міста або пов'язану з частими зупинками. Крім того, застосовується такий метод, як контрольний замір.

3. Контроль собівартості транспортних послуг. У собівартість включаються фактично витрачені палива, використані для заправки і вантажних і легкових автомобілів. Сума непідтвердженої документами витрати палива не може бути списана.

До того ж на транспортних підприємствах в обов'язковому порядку здійснюється податковий контроль. Метою податкового контролю на транспортних підприємствах є встановлення правильності та законності їх діяльності в частині дотримання ними вимог податкового законодавства. При здійсненні податкового контролю діяльності транспортних підприємств особливостей немає. Перевірка здійснюється за загальноприйнятими принципами.